

Міністерство освіти і науки України
 Полтавський державний аграрний університет
 Департамент агропромислового розвитку Полтавської ОВА
 Інститут модернізації змісту освіти МОН України
 ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
 Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
 Національний університет біоресурсів і природокористування України
 Державна установа «Інститут економіки та прогнозування
 Національної академії наук України»
 Одеський національний економічний університет
 Сумський національний аграрний університет
 Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
 Дніпровський державний аграрно-економічний університет
 Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
 Українсько-Британський Центр Центру Європейської освіти та іноземних мов Полтавського
 державного аграрного університету
 Glendale Community College of Maricopa Community College System, Arizona (США)
 Atlântica – Instituto Universitário (Португалія)
 WSHIU -Akademia Nauk Stosowanych w Poznaniu (Польща)
 Queen Mary University of London Ukrainian Society (Сполучене Королівство Великої Британії та
 Північної Ірландії)
 The University School of Occupational Safety Management in Katowice (Польща)
 Academy of Management and Administration in Opole (Польща)
 University of Economics in Bratislava (Словаччина)
 Scientific Center of Innovative Research (Естонія)
 Information Systems Management Institute (Латвія)
 Eurasian National University them. L. N. Gumilev (Казахстан)

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції

**«Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в
умовах глобалізації економіки: безпека, інновації,
лідерство»**

м. Полтава, 23 вересня 2025 року

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Департамент агропромислового розвитку Полтавської ОВА
Інститут модернізації змісту освіти МОН України
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України»
Одеський національний економічний університет
Сумський національний аграрний університет
Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського
Українсько-Британський Центр Центру Європейської освіти та іноземних
мов Полтавського державного аграрного університету
Glendale Community College of Maricopa Community College System,
Arizona (США)
Atlântica – Instituto Universitário (Португалія)
WSHIU -Akademia Nauk Stosowanych w Poznaniu (Польща)
Queen Mary University of London Ukrainian Society (Сполучене Королівство
Великої Британії та Північної Ірландії)
The University School of Occupational Safety Management in Katowice
(Польща)
Academy of Management and Administration in Opole (Польща)
University of Economics in Bratislava (Словаччина)
Scientific Center of Innovative Research (Естонія)
Information Systems Management Institute (Латвія)
Eurasian National University them. L. N. Gumilev (Казахстан)

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в умовах глобалізації економіки: безпека, інновації, лідерство»

23 вересня 2025 року

Полтава 2025

УДК 005. 21 : 338. 43 : 005. 591. 6 /. 934 : 316. 46

DOI: <https://doi.org/10.32782/23-09-25-1>

Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в умовах глобалізації економіки: безпека, інновації, лідерство: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 23 вересня 2025 р. Полтава : ПДАУ, 2025. Том 1. 310 с.

У матеріалах конференції розглядаються безпекові та інноваційні особливості стратегічного менеджменту агропродовольчої сфери в умовах актуалізації лідерства в глобальній економіці; практичні рекомендації щодо адаптації, протидії ризикам та підвищення ефективності розвитку суб'єктів господарювання.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів закладів вищої освіти, фахівців-практиків.

Редакційна колегія:

О. А. Галич, к.е.н., професор, ректор Полтавського державного аграрного університету,

В. І. Аранчій, к.е.н., професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету,

Т. В. Воронько-Невіднича, д.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

V. Riashchenko – dr.oec., prof., expert of Latvian Council of Science, ISMA University of Applied Science,

М. В. Зось-Кіор, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

Д. В. Дячков, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

Н. В. Баган, PhD з економіки, доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

© Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПДАУ заборонено.

Вип. 3. С. 57-63.

3. Зось-Кіор М. В., Радочин Ю. Г. Управління інформаційними логістичними потоками на підприємстві. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2015. Вип. 13. С. 247-250.

4. Зось-Кіор М. В., Германенко О. М., Собакарь Д. Т. Сучасні аспекти управління конкурентоспроможністю підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2018. № 6. С. 175-178.

В. Шило, В. Христенко, здобувачі вищої освіти
ОПП Бізнес-адміністрування,
Т. Воронько-Невіднича, д.е.н., доцент,
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна

СТРАТЕГІЧНІ МОДУЛІ ТОЧОК БІФУРКАЦІЙ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

Україна має потужну агропродовольчу сферу, яка здатна повністю забезпечити внутрішні потреби населення та, водночас, зміцнювати позиції держави на світових ринках стратегічних агропродовольчих товарів. Завдяки значному експорту продовольства країна відіграє важливу роль у підтриманні глобальної продовольчої безпеки. Проте повномасштабна війна спричинила суттєві труднощі: зруйновано інфраструктуру та виробничі об'єкти, порушено логістичні шляхи, зменшилися обсяги виробництва продукції тощо, що негативно позначилося на внутрішній продовольчій стабільності [1; 2; 5].

Отже, в умовах війни український агропродовольча сфера опинилась перед критичними викликами, що потребують пошуку нових рішень та стратегій розвитку. Саме нині можна говорити про точки біфуркації, від яких залежатиме подальший вектор трансформації сфери – чи збережеться її роль як локомотива національної економіки та вагомого гравця на світових ринках, чи відбудеться втрата конкурентних позицій.

Для ефективного реагування на точки біфуркацій – критичні моменти, коли подальший розвиток агропродовольчої системи може радикально змінити траєкторію, – необхідне впровадження комплексної архітектури стратегічного управління. Таку

архітектуру доцільно вибудовувати на основі шести взаємопов'язаних модулів, які забезпечують системність та стійкість функціонування сфери (рис. 1).

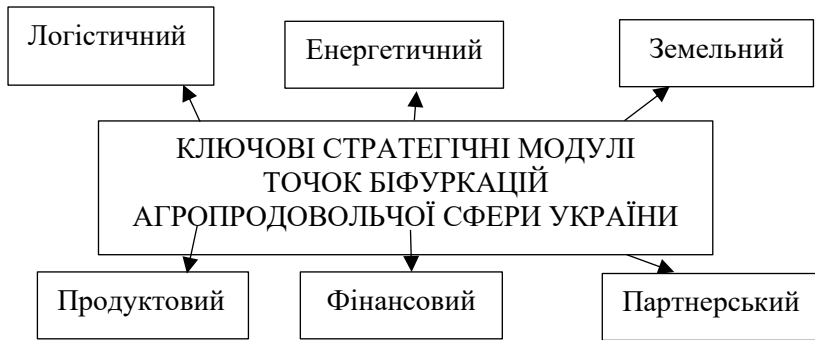

Рис. 1. Ключові стратегічні модулі точок біфуркацій агропродовольчої сфери України [сформовано авторами за 3; 4; 7; 8]

1. Логістичний модуль. Його завданням є забезпечення безперервності експорту агропродовольчої продукції в умовах високої залежності від зовнішніх каналів транспортування. При цьому, ключовими елементами виступають формування подвійних маршрутів експорту (морський коридор через порти Одеси та альтернативні шляхи – дунайські порти, залізничні переходи до країн ЄС); використання мобільних активів – пересувних зерносховищ, сушарок, перевантажувальних комплексів; укладання рамкових угод із перевізниками та логістичними операторами, що передбачають гнучкі механізми переходу між маршрутами тощо.

2. Енергетичний модуль, що спрямований на мінімізацію залежності від централізованої енергосистеми, яка є вразливою до атак та дефіциту потужностей. Він передбачає застосування дизельних і газових генераторів для забезпечення критичних процесів; розвиток біоенергетичних рішень на основі біогазу й біомаси, що дозволяє інтегрувати відходи виробництва у замкнені цикли; інвестування у сонячні електростанції з накопичувачами енергії, які забезпечують автономність та знижують операційні витрати у довгостроковій перспективі.

3. Земельний модуль, що пов'язаний із питанням безпеки та відновлення продуктивного потенціалу аграрних угідь. Він передбачає формування дорожніх карт розмінування із пріоритетизацією найбільш цінних або стратегічних площ; застосування технологій контролю глибини обробітку ґрунту, що знижує ризики ураження нерозірваними боеприпасами; запровадження механізмів страхування аграрних ризиків, пов'язаних із мінною небезпекою та втратою врожаю.

4. Продуктовий модуль, який орієнтований на диверсифікацію та підвищення доданої вартості продукції. Основними напрямками є поєднання традиційних культур (пшениця, кукурудза, сояшник) із високорентабельними нішевими культурами; розвиток переробних потужностей (виробництво олії, шроту, борошна) для зменшення залежності від експорту сировини; укладання гуманітарних контрактів із міжнародними організаціями (наприклад, WFP), що забезпечує стабільний збут і валютні надходження навіть у кризових умовах.

5. Фінансовий модуль, функція якого полягає у зниженні фінансових ризиків та підвищенні доступу до ліквідності та передбачає використання механізмів хеджування (форварди, опціони) для мінімізації цінових коливань; залучення інвойс-фінансування та револьверних кредитних ліній під експортні контракти; інтеграцію у фінансові інструменти з екологічним та соціальним компонентом, зокрема доступ до «зелених» грантів і кредитів, що підтримують енергоефективність та стійке виробництво.

6. Партнерський модуль, що базується на створенні горизонтальних та вертикальних мереж взаємодії. При цьому, ключові напрями варто виділити: формування кластерів виробників, які дозволяють знижувати витрати на логістику, страхування й інфраструктуру; активна співпраця з міжнародними ініціативами, зокрема Solidarity Lanes, що забезпечують додаткові маршрути експорту; розвиток партнерств із міжнародними організаціями та донорами, які підтримують фінансування критичних проектів у сфері безпеки, енергетики й логістики тощо.

Таким чином, зазначені ключові модулі формують інтегровану систему стратегічного менеджменту, яка дозволяє

підвищити адаптивність агропродовольчої сфери України в умовах криз та біфуркацій. Водночас, їх взаємодія забезпечує одночасне розв'язання проблем короткострокової стійкості та формування довгострокових конкурентних переваг на глобальних ринках.

Список використаних джерел:

1. Березіна Л. М., Воронько-Невіднича Т. В., Логінська І. Я., Шкурупій К. Є. Ключові аспекти управління розвитком агропродовольчої сфери в межах національної економічної стратегії – 2030. *Modern Economics*. 2021. № 30. С. 34-38. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-05](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-05).

2. Бородіна О., Прокопа І., Шубравська О. Стратегічні орієнтири сільського господарства і сільських територій України на період до 2030 р.: відповідність європейському вибору. *Економіка України*. 2025. Том 68. №1 (758). С. 3-19. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2025.01.003>.

3. Воронько-Невіднича Т.В., Іщенко М.В., Мирошник В.С. Аспекти удосконалення управління логістичною діяльністю підприємств. *Приазовський економічний вісник*. 2020. № 1 (18). С. 78-82. URL : <http://pev.kpu.zp.ua/vypusk-1-18>.

4. Михайлов А.М. Фінансові інструменти формування інвестиційних ресурсів в аграрному секторі національної економіки в умовах глобалізаційних викликів. *Економіка АПК*. 2019. № 3. С. 52-60. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201903052>

5. Самофатова В. Стратегічне управління сталим розвитком і безпекою агропродовольчої сфери. *Економіка та суспільство*. 2025. № 74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-138>

6. Фастовець Н., Харчук Т., Подольська О., Лутковська С., Воронько-Невіднича Т., Левківська Л. Стратегічне управління фінансами інноваційно адаптивних підприємств у стартап-бізнесі глокалізованих ринків. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2025. № 4 (63). Р. 166-179. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.63.2025.4916>.

7. Voronina V., Voronko-Nevidnycha T., Klymenchukova N., Chynchyk A., Shkoda M. Strategic management of enterprises competitive advantages of innovation-oriented economy branches.

Journal of Hygienic Engineering and Design. 2022. № 40. pp. 279-285. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85143279853&partnerID=40&md5=06c05fcd8e0359bf01de538e93cde716>

8. Zham O., Rudyka V., Voronko-Nevidnycha T., Bebko S., Shikovets C., Kvita H. Diagnostics of the strategic management of the financial and economic development of the enterprise. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2023. № 5 (52). P. 162-172. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.5.52.2023.4214/>

<i>В. Шило, В. Христенко, Т. Воронько-Невіднича</i> СТРАТЕГІЧНІ МОДУЛІ ТОЧОК БІФУРКАЦІЙ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ.....	88
---	----

СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ БЕЗПЕКОВІ ПАРАДИГМИ РОЗВИТКУ AGILEМЕНЕДЖМЕНТУ В АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ СФЕРІ

<i>Paulina Kolisnichenko</i> MODERN SECURITY PARADIGMS IN ENTERPRISE MANAGEMENT.....	92
<i>Н. Баган, О. Старенький</i> УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ....	95
<i>Л. Бахмат, В. Сатановська, Т. Воронько-Невіднича</i> КЛЮЧОВІ БЕЗПЕКОВІ ПАРАДИГМИ РОЗВИТКУ AGILE-МЕНЕДЖМЕНТУ В АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ СФЕРІ.....	97
<i>О. Вараксіна, А. Малащенко, Ю. Перерва</i> СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ.....	100
<i>О. Вараксіна, С. Торяник, Д. Яценко</i> ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ.....	103
<i>І. Гнатенко</i> КОНСУЛЬТАЦІЙНІ ТА ЕКСПЕРТНІ ПОСЛУГИ ЯК СКЛАДОВА МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНОЮ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ У СУЧАСНОМУ БІЗНЕСІ.....	106